

M U T I L - Z A R

LE N E N G O E G I N T Z A

LENENGO IRUDIA

Mai Krux Etorriko dala esan du beintzat eta...
 Miel Mai Baldinbait ere etorriko al da
 Miel Mai Aza-salla joratzeko utzita etorri naiz ta...
 Mai Krux Ni berriz lixiba egosten utzita.
 Miel Mai Orrela bagaude, gure baratzako barekurkullu-
 ak ez dute egun txarra izango.
 Mai Krux Etorriko dala esan du beintzat eta...
 Miel Mai Baldin bait ere etorriko al da.

BIGARREN IRUDIA

On Patri Aspaldian al zeundeten zai?
 Mai Krux Ez jauna; etortzia egin degu
 Miel Mai Ekertzia, jauna
 On Patro Orain arte ez didate esan da...
 Mai Krux Etzuten astirik ere
 Miel Mai Ez ba...
 On Patri Guazen bada. Zer dakartzute?
 Mai Krux Orra ba jauna. Gauza gutxi bada barkatu, ba-
 ña uskeri auk beorri ekartzera etorri gera.
 On Patro Beste ezer egiteko gabe, senar-emasteak erre-
 tara etorri al zerate?
 Mai Krux Badaki jauna...
 On Patri Ez; beste zer edo zer izango dezute
 Mai Krux Bai jauna; ara...zera...onek ziyon...
 Miel Mai Eta onek erantzun zidan...
 Mai Krux Bai,ba; beorren iritzia jakin gabe, ezin
 ezer egingo genuela.
 On Patri Jakin zagon ba, nere iritzia bear dezuten ga-
 ori zer dan. Exeri gaitezen
 Mai Krux Eskerrikasko jauna.
 On Patri Ez dezute ba, soroan okerrik izango
 Miel Mai Ez jauna, soroan, bakarrik ur pixka baten
 palta.
 On Patri Betikoa; eta etxian
 Mai Krux Etxian, ur pixka baten sobra. Mandiyo gañian
 itute aundiak ditugu jauna.
 On Patri Ori ere betikua. Baña, batian palta ta bes-
 tian sobra ara nola kito egün dezuten.
 Mai Krux A jauna! Ura izatiak kalte aundiak egiten
 dizkigu mandiyuan.
 Miel Mai A jauna! ura es izatiak kalte aundiak egiten
 dizkigu soroan.

- On Patri Bai baña, nola nai dala ere, etxiñaten noski, bata uren billa ta bestia ura bita tzera etorriko?
- Mai Krux Ez noski
- Miel Mai Orretan balego
- On Patri Abereetan, etxeko bizidunen batean al dezute zerbait?
- Mai Krux Orrelako zerbait jauna.
- Miel Mai Etxean jaioa da beintzat
- On Patri Txekorren bat?
- Miel Mai Romualdo
- Mai Krux Seme zarrena, jauna
- On Patri Ez du ba orrek ur palta ta ur sobraik izango?
- Miel Mai Ez jauna; orrek ura baño sagardoa naiagodu
- Mai Krux Gauz oiek ez dira emen esatekoak
- On Patri Ta... zer egin du ba?
- Miel Mai Egin ez... ez egin.
- Mai Krux egin bear zuenik ez egin
- On Patri Ta, zer da egin bear zuen ori?
- Miel Mai Ezkondu!
- On Patri A bai. Badira esaten dutenak, gizona ezkontzeko jayua dala, ta emakumea, neskazar gelditzeko.
- Mai Krux Emakume danak neskazar gelditzen badira, gizonak eskontzen ez daukate lan txarra.
- On Patri A baña, tarteka, tarteka, badira eskontzen diran emakume batzuek, eta badira ere, mutil zar gelditzen diran gizasemeak.
- Miel Mai Gure Romualdo bat.
- On Patri A! beaz, semia mutil zarra dezute?
- Mai Krux Oraindikakoan bai jauna
- On Patri Ta Urtietan aurreratuxamarra?
- Miel Mai Naikua jauna= Lanian baño aurreratuagua.
- On Patri Beraz, elizak artuko du?
- Mai Krux Elizak artuko duela badakigu; emastiak artzia da guk biar deguna.
- On Patri Orduan zuek, euskera mordolluan esan oi dan bezela, semia empliatu nai dezute.
- Miel Mai Ori da euskera jatorra!
- On Patri Ez, ori da euskera mordollua
- Mai Krux Dan dala, ori da guk nai deguna.
- On Patri Ba... alabak empliatzen zerbait ikasia naiz baña semiak empliatzen ez.
- Mai Krux Orra beaz. Eta alabak bai e?
- On Patri Bai nere anagiarrebak erakutzi zidan.

Miel ^Mai Erakusle jatorra
 On ^Patri Beste bat ez bezelakua. Mutill gazte go-
 gokoren bat errian azaltzen zanian, beria
 la apari merienda bat antolatu, ta gazte
 kampotarra ekarri azitzen zun etxera

Miel ^Mai A zer bixka...
 On ^Patri Bixka apari merienda orretan jartzen zun
 bakallau gixatua jaki gozoa, gorrik ez
 det nere bizian jan.

^Mai Krux Bakallaua ondo jarri ezkerero...
 Miel ^Mai O! Bakallaua!
 On ^Patri Ondo baño obeto jartzen zekien, gero esa-
 ten zun alabak jarria zala, izugarritzko
 artakuak zirala, ta au, ta ori, ta ura...
 Ta orra nundik, mutillak bakalluaz zale-
 tzen azi, ta alabaz zaletuak gelditzen
 ziran. Neroni ere orrela katiatu ninduten

Miel ^Mai Bakalluan ezurra, alabak ziran beraz?
 On ^Patri Ta ezur ori eztarrrian lotzen zitzaigun.
 Zazpi alaben ama, ta zazpiak empiatu zi-
 tun.

Miel ^Mai Bakallau gixatuakin?
 On ^Patri Bakallau gixatuakin
^Mai Krux Guri ere jakitea ondo datorkigu
 On ^Patri Senia empiatzeko ez det uste bide zuzena
 danik. Neskatxak ez dira gixatuakin arra-
 patuko. Ez ta xaltxa berdian jarrita ere.

^Mai Krux Bi alaba ere ba ditugu ordia
 On ^Patri Ori besterik da
 Miel ^Mai Zuk jarritako bakallau gixatuakin etzait
 iruditzen senargairik katiatugo degunik.

^Mai Krux EEzote degu ba guk ere, bakallau gixatua
 maniazten asmatuko?

Miel ^Mai Orretarako, oliyua, suk baño uñariago
 ibilli nai litzake, tipula, perejil eta
 gañerakuak oparuago, ta jakiari begi
 xamurraguarekin begiratu

^Mai Krux Zer begirekin begiratzen diot ba?
 Miel ^Mai Begi zekenarekin
^Mai Krux Bai, zuretzat, kempoko gauzak dira onak;
 etxeakoak beti zatarrak, ardan-degian ema-
 ten dizkizuten zorigaiztoko jatekoak ez
 dakit zer dūten orrela zaletzeko.

Miel ^Mai Bekoki alaiarekin maniatuak
^Mai Krux Bai ta mutur ta atzapar beltzakin mayera
 ekarriak, gero, zuek, diru txuritan ~~ordai~~
 ordaintzeko.

On ^Patri Guazen, guazen. Ta batetako ezkon arazi
 biar **du**, zergatik da?

Mai Krux Badaki jauna; onek irurogei urte osatu bai ditu....

Miel Mai Juan dan urteko San Mioletan, jauna
 On Patri Eta gurasoak irurogei urte osatzean, semiak ezkontzeko aginte berriren bat etorri alda

Mai Krux Ez jauna; baña seme gazteek...
 Miel Mai Tiburtxiok...
 Mai Krux Bai, Tiburtxiok; orain du seldaruzkako urtea

On Patri Ulertzen det zer izango dan
 Mai Krux Ta gazteena libratuko badegu...
 Miel Mai Zarrena katiatu biar
 Mai Krux Zarrena ezkon arazi biar
 On Patri Bai, bai, berak len egin ez duena, zuek egin bear orain

Mai Krux Guk egin, ez jauna; guk egin ~~ez~~ azi
 On Patri Bai, bai berdin da
 Miel Mai Zer izan beardu berdin, ortan bageunde, obe genuke ba

Mai Krux Zer edo zer esan nai zuen ba onek orain ere
 Miel Mai Zer esan nai nuen, nagusñ jaunak ederki ulertu du

On Patri Mutil zarra ezkon arazi nai ~~dez~~utela
 Miel Mai Nai ta nai ez jauna
 Mai Krux Erriko secretayuakin egon gera, ta ezan digu, urteberrietako ezkondua egon bear duela, ta paperak gertu euki bear ditugula ordurako.

On Patri Beraz, ~~at~~zera begira egon gabe, laister ibilli bearrian zerate

Miel Mai Ezertarako betarik ez degu
 Mai Krux Ta, be~~er~~ri zer iduritzen zayo?
 On Patri Neri zer iduritzen zaidan ez; mutillari zer iduritzen zayon da jakin bear dana

Mai Krux Mutillak ontan ez dauka zer ikusirik
 Miel Mai Arri begira bagaude...
 On Patri Baña, Mutillak ez al du ba eskondu bear??
 Mai Krux Mutillak eskondu bear du; baña guk ezkondu bear degu.

Miel Mai Guk ez degu ezkondu bear= Ortan bageunde obe genuke ba

Mai Krux Au, berriz ere, lengoa dijua
 Miel Mai Ez alperrik
 Mai Krux Mutilla bere garajan ezkondu izan balitz, ez genuen guk katramilla abetan sartu bearrik

Miel Mai Ezer egingo bada, geronek egin biarko degu jauna.

- Mai Krux Ta zer da beorren iritxia?
 On Patri.-Nere iritxia...? zer nai degute nik esatia
 Nik uste det mutilla ezkonduko bada, len-
 bizi beintzat andregai bat billatu biarko
 dala.
- Miel Mai- Nik esan nuen
 Mai Krux Ori bera esan nizun nik
 Miel Mai Bai, baña, nagusi jaunak nik bezela esan
 du
- Mai Krux Ta nik bezel bezela
 On Patri Orain, andregai ori nola aukeratzendan;
 orretan dago buru auste pixka bat
- Miel Mai Ori bera esan nion nik oni
 Mai Krux Guk ez genuke nai nola naiko emakumerik...
 Miel Mai Ez, ba
 Mai Krux Basarriko berri ez duenik
 Miel Mai Ez, ba
 Mai Krux Lanian oitu gabeik...
 Miel Mai Ez, ba
 Mai Krux Diru pixka bat duena...
 Miel Mai Ez, ba
 Mai Krux Bai, ba!
 Miel Mai Bai ba, bai, diru pixka bat duena
 Mai Krux Bai noski
 Miel Mai Badaki jauna; gure mutilla, ez da ondo
 esatia baña alperontzi bat da...
- Mai Krux Lasai xamarra, jauna
 Miel Mai Lanerako batere arretarik ez duena...
 Mai Krux Utzi xamarra, jauna
 Miel Mai Jostakin maltzurra
 Mai Krux Alai xamarra, jauna
 Miel Mai Eta biar genuke, andregai izan dedilla...
 On Patri Ulertzen det. Senargaia ez dan guzia
 Miel Mai Ori da
 Mai Krux Izan dedilla etxeakoa, langillia, artakua,
 azkarra...
- On Patri Bai, bai. Senargaiaren utzuna guziak bete
 ditzala
- Miel Mai Ori da
 On Patri Ez da gaizki asmatua
 Mai Krux Eta gañera...
 On Patri Gañera oraindik?
 Mai Krux Bai, ba; gañera diru pixkabat ere izan de-
 zala
- Miel Mai Nola mutillak ez duen...
 On Patri Ori da; len esan deguna; mutillak ez duen
 guzia neskatzak izan dezala. Etxeako bidela
 ondo zuaztela derizkiot.

Mai Krux Eta, gaiñ ontan, zer edo zer esanak gera
 On Patri Baietzian nago
 Miel Mai Nik oni aitatu nion Gaztainpeko Atanaxi,
 neska bizkor ta bikaña

Mai Krux Bai, bafia; bargasta ta lotsagabeare bai, Orre
 tako obia da Intxaurgoiko Xixili, neskatxa
 liarin eta apaña

Miel Mai Bere txima arro ta pirlilin parpakin? Ez da
 ura gure ukullurako bezelakua.

Mai Krux Eta nai bada Bazterretxeko Tiburtxi, edo
 Zubiaurreko Fillomena, edo Ezenerrako Kaila
 na, edo...

Miel Mai Ez, ez; guri ondoena etorriko litzaigukena
 da, Lizarraldeko Baltaxara

Mai Krux Ni ere orretan nago
 Miel Mai Ori da guk biar bezelako neskatxa.
 Mai Krux Bai, ori ondo etorriko litzaiguke
 On Patri Ikusten dedanez, zuek Andregai begiz jua
 daukasute

Miel Mai Bai aspalditxotik ere
 Mai Krux Nostik gero
 On Patri Esagun da bai
 Miel Mai Izan ere, bere aita, Lizarraldeko Joxe Aus
 tin, zakurra izan da bere bizi guzian

Mai Krux Oso aitatu *biurra*
 Miel Mai Tratalari, bigurria, Orrek, inguratu zaion
 guzia bere alde zarpiatu du.

Mai Krux Diruz oso ondo egon bear dute
 Miel Mai Neroni ere, orain urte batzuek, txal baten
 juam etorriakin, a zer ostikada eman zidan

On Patri Eta, orain zuk, alabarekin batian, ostika-
 daren ordaña jaso nai diozu.

Miel Mai Ori da ori, Beorrek bai gauzak ondo ulertze
 dituala

Mai Krux Ta zer irudit, en zaio bada, Baltaxara?
 On Patri Nere zer iruditzen zaidan?
 Mai Krux Bai, ba
 On Patri Nik lengua bera esango dizutet; mutillak
 esan bear duela neskatxa zer deritzaion

Mai Krux Mutillak ez dauka zer ikusirik
 Miel Mai Arri begira bagaude...
 On Patri Mutilla ez da ba eskondu biar duena?
 Miel Mai Len eskontzia zuan
 Mai Krux Guk beorren iritxia jakin nai degu
 Miel Mai Ori da beorren iritxia. Orretaraxe etorri
 gera

On Patri Nere iritxia... Nik egia esan, neskatx ori
 ez det asko esagutzen ere. Begi bakarra ez
 al da?

Mai Krux Orek ez du ezer esan nai
Miel Mai Neskatx orrek begi batekin, beste askok
 birekin baño geiago ikusten du
On Patri Baña, mutillak ez du artu naiko ordia,
 arrasoiakin ta, esango du ez dagola osua
 begi bat palta duala.

Miel Mai Aguro osatuko dio Joxe aguxtiñek, sokuan
 gordeta dauzkan urre zarrakin

Mai Krux Aiek daukaten ikullua ikustekua da
On Patri Ikustekua, bai... baña bi begirekin ordia
 ez batekin

Mai Krux Batekin ere artu liteke arek ekarriko di-
 tuen ondorengoakin

Miel Mai Joxe Aguxtin zakurra izan da gero
On Patri Baña, mutilla artaratuko dala uste al de-
 zute?

Miel Mai Biarko du

Mai Krux Beorrek agindu duala esango diogu
On Patri Ez zazutela orrelakorik aitatu ere. Nik
 ez daukat artarako eskubiderik, ta es da
 gogorik ere

Mai Krux Beintzat, beorrekin egon generala esango
 diogu

On Patri Ori, ezin ukatu nezake

Miel Mai Ta ez dago geiagorik biarrik

Mai Krux Orixe zan guk jakin naigenuena: beorren
 iritzia

On Patri Nik esan nezakena esan dizutet

Miel Mai Bai jauna. Bai: Guzia garbi ta jator esan
 digu

Mai Krux Ta Orain... gauza gutxi bada barkatu, baña
 uskeri auek artu ditza

On Patri Len ere ezan zaituztet. Ez dezutela ezer
 ekarri biarrikan

Mai Krux Nola ez? Ezer degun guzian emen gera ta
Miel Mai Guzitarako beorrengana etortzen gera ta
On Patri Berriz ere nai dezutenian etorri... Baña
 esku utzakin

~~Miel Mai~~ ~~Nola?~~

Mai Krux Nola nai du? Lotzakizuna ere balitzake
On Patri Baña ekarri dezuten ezkeru artu egin bear-
 atozte, atozte...
 Zer edo zer emango dizute

Mai Krux Ez degu ezerren bearrik

Miel Mai Ezta ezer ere

On Patri Ez dute noski izango bakallau gixaturik

Mai Krux }
Miel Mai } Ori, alabak empliatzeko

On Patri Ez zaizute aztu e..?
 Mai Krux Ezta aztuko ere
 On Patri Emendik, emendik

IRUGARRIN IRUDIA

Kontxexi Nagusi jauna, San Pelayoko Xalome etorrida
 On Patri Datorrela onera, beriala banator da. Guazen
 Kontxexi Atoz aurrera, atoz
 Xalome Jas! au gela apaña; ez du gure borda zarra
 ren itxura aundirik

Kontxexi Exeri zaitez
 Xalome Ai! au bilin balan Kilikabela!
 Kontxexi Etxian ez al dituzute onalako exertokiak?
 Xalome A bai! Lo kuluxka egiteko! Ez enetxua, ez,
 San Pelaio'ko muturrian ez dago olakorik.
 An aizia !fli! euria fla, fla, fla! kaska-
 barra Kra, kra, trumoa tru, tru, tru!

Kontxexi Eta pilarmonika, triki, triki, triki
 Xalome Ori San Pelaiotan
 Kontxexi Orduan izan berriak dituzute
 Xalome Bai! aiek ziran jaiak, aiek!
 Kontxexi Dantza asko egin al zenuen?
 Xalome Piskat...
 Kontxexi Aitzbeltzeko Premieiek lagundu omen zizun
 etxera...

Xalome Bai ta zera re... Len bai baño, orain...
 orain... Zumeta'ko Joxepari laguntzen dio

Kontxexi Ikusten
 Xalome Enetxua, gizonak oso gaiztuak dira
 Kontxexi Gizonak ez; mutill gaztiak
 Xalome Baita mutill-zarrak ere
 Kontxexi Aizu, aizuz, gizonaskuak ondo esagutzen di-
 tuzu e?

Xalome ! Zaude ixilik zirikatzelana, ez beste-
 rena

On Patri Euen al degu San Pelaio'ko untz ostoz atse-
 giña
 Xalome Bai jauna.

LAUGARRIN IRUDIA

On Patri Baña, iru illabete ba al dira, zu azkeneng
 izan zifñaka.
 Xalome Gaur jauna
 On Patri Nik uste det illak laburtzen zuaztela
 Xalome Baita zera ere
 On Patri Ta oliua ere laburtzen ote dijuan
 Xalome Ez jauna. oliua betiko neurrian eramaten
 degu.

On Patri Eraman bai, baña, gero, argi ontzira botatzen ote dezute gero

Xalome Beti, beti. Neroni arritzen naiz, tan tantoka oliua botatzen

On Patri Lurrera ixurtzen ez bazaizu

Xalome Ezta tantorik ere

On Patri Ez dakit ba. Gure emazte ori, azarre xamar dabill, gau abetan ezin lorik egin duela ta nere buruari egiten nion "San Pelaio illumpetan ote daukagu ta somoloe-mostoka ote dabilkigu"

Xalome Ez jauna; San Pelaio ez da bere tokitik mugitu.

On Patri Argirik ez duelako

Xalome Oso argi ederra. Bart osaba zarraren galtza berriari arabakiak erasten antxe jardun nintzan

On Patri San Pelaio'ren aurrian. Eskuetan daukan ezpata zorrotz arekin ebaki ebaki egingo zaitu.

Xalome Bordan ez genuen argirik eta

Mai Krux Eskerrik asko nagusi

Miel Mai Agur nagusi jauna

On Patri Bai al zuazte

Miel Mai Artzekuak artu ditugu ta jua egin bearko

Mai Krux Zeregiñak utzita etorrigera ta etxera aldera egin bearko

On Patri Ia ba lenbailen mutill zarrakin, gizon gaztia egiten dezuten

Mai Krux Aleginduko gera, beintzat

Miel Mai Aitak emango dizkigu lanak, aitak

On Patri Beaz alabarekikoa egifia dago?

Mai Krux Alabak ez du zer ikusirik

On Patri Alabak ere ez? Ez mutillak eta ez neskak?

Mai Krux Ez noski

On Patri Orrela lasaiago egongo dira

Miel Mai Baña, aita... zakurra da gero Joxe Auxtiñ zakurra...

On Patri Kosk egingo ote dizu ba?

Mai Krux Zaunka beintzat bai

Miel Mai Zaunka ederrik aterako du arrek

Mai Krux Baña, beorrek esan dizkigunakin zerbait egingo degula uste det.

Miel Mai Ori bai, beorri entzunda, tripaki platerkada bat janda baño pozago gelditu naiz.

On Patri Ez dezazutela ba ondorenian triparabirik izan

- Mai Krux Eskerrik asko ta, orain ondo ondo izan ta
urrengo bat arte
- On Patri Nai dezuten arte
- Miel Mai Egun on pasa
- On Patri Agur .- Ikusi dezu nolako lanak dabilzkite
oiek, beren semiak nai ta nai ez ezkondu
egin biar da... Zuk ez dezu orrelako lanik
- Xalome Nik ere naiago nuke ortan banego. Larri
oiek pozik artuko nituke
- On Patri Ez al zera ba ondo bizi?
- Xalome Lagunakin obeto ordia
- On Patri Ez al daukazu bada an lagun aundi askua
San Pelaio?
- Xalome Surezkoa ordia, ta nik ezur ta aragizkoa
nai nuke.
- On Patri Xalome, oso arrotu zera, orain bai uste
detala San Pelaio'tzat ez zerala gogora-
tzen.
- Xalome Beti, jauna
- On Patri Argirik ez diozula piztutzen
- Xalome Egun bat utzi gabe
- On Patri Ez nuke beintzat uzterik nai
- Xalome Ez jauna, ez
- On Patri Tori bada.. ona emen iru illabeteko oliua
ren dirua, ta oitu bezela amar pesta auek
zubetzat
- Xalome Eskerrik asko, jauna
- On Patri Ta emendik aurrera, San Pelaio'tzaz, ezur
ta aragizko lagunaz baño geiago gogoratu
- Xalome Gietzaz jauna, bietzaz
- On Patri Bafia, emakumia, zer da zorapen ori?
- Xalome Beorren emaztiak ere izan ez bazuen, beorri
etzan ezkonduko
- On Patri Ez; Zorapen ta bakallau gixatua izan ez
bazian, ez noski.
- Xalome Nik ere, beorren emastia izan nai det
- On Patri E?
- Xalome Ez, ez beorren emastia bezela.
- On Patri Au, au. Beti griñ orrekin, gauza arrigafia
Buru arin auei guziaz zorapen berak ematen
diote. Zintzo guziak, ezkontzeko, erotasun
aide bat biar izaten omen dute: erotasun
aidia duten auek, Zerren biarran ote dau-
de?

- Kondo Aurrera nator ni emen, nagusi
- On Patri Begira nago
- Kondo Beorrek ez nau ni esagutuko noski
- On Patri Asmatu dezu. Egia da.
- Kondo Banekin, baña, esaten diotanian ni zein naizen, laxter kontuan eroriko da
- On Patri Jakin zagon ba
- Kondo Beorrek ez luke asmatuko...Zer asmatu biardu...
- On Patri Ez, ez ezdet asmatuko
- Kondo Ni naiz ba... Kondo bertsolaria
- On Patri Ez ba, ez naiz gogoratzen
- Kondo Banekian. Izena esan utsakin beriala gogoratzen dira ta
- On Patri Ni ez ba
- Kondo Kondo bertsolaria. ^{Kondo} ~~Probintzian ez da izango beste bat, ni bezin ezagunik~~
- On Patri ~~Ale izango da~~
- Kondo ~~Izango ez da ba.~~ Probinzian ez da Kondo bezelako bertsolariarik
- On Patri ~~Baliteke~~
- Kondo Bertsuetan ni...ez da beste bat nere malla korik sortu
- On Patri Izan liteke
- Kondo Beorrek ez dit oraindik bertzorik entzun
- On Patri Ez ba...
- Kondo Ez noski; bestela etzuen orrelakorik esango.
- On Patri Baña, nik, ezer ezan ez badet
- Kondo Orain entzungo dit
- On Patri Nim ez det ezer entzun bearrik
- Kondo Orain entzun go dit ba
- On Patri Nike ez badet...
- Kondo Itxoin beza; orain entzungo dit eta
- On Patri Au da buru gogorra
- Kondo Entzun beza
- On Patri Entzun egin bearko
- Kondo Bai, ba; Ara.
- Xixili nora zuaz
Polit pertxen ori
Iturrira Pilipe
Nai badezu etorri
Iturrian zer dago
Sagardo txuria
Biok erango degu
antxen baso erdia

- On Patri Baña, ori, zuk sortua alda?
Kondo Nik zuzendua
On Patri Zuk okertua izatekotan. Gizona, nere amona zanak no seaskan nagola, abesti ori abesten zidan da.
- Kondo Ori ez, errelakoa, baliteke
On Patri Baña, estakeri oiek esatera etorri al zera neragana?
- Kondo Ez jauna; ez naiz orretara etorri. Ta laister jakingo du zertara etorri naizen
On Patri Esan zazu bada, esan biar badezu
Kondo Oraintxe jakingo du. ~~Estia~~ izan dira etxe onetan Soroberriko Mai Krux eta Miel
- On Patri Egia da
Kondo Ez beza ezetz esan, badakit eta
On Patri Esetz esan al det ba?
Kondo Alper alperrik ukatuko du, jakiñen gañian nago ta.
- On Patri Ukatu aldet ba
Kondo Jainkoagatik ez beza ezetz esan, neonek, erendik ateratzen ikusi ditut eta
- On Patri Eta nik, sartzen eta ateratzen
Kondo Gañera badakit zertara etorri diran ere
On Patri Ez dezu gauza gutxi ikasi
Kondo Oiek etorri dira, beren seme Romualdo, Lizarraldeko Baltaxarakin ezkontzeko asmoan
- On Patri Baliteke
Kondo Ez beintzat ezetzik esan. Ondo dakit eta
On Patri Bai noski
Kondo Jakingone ez det ba, Romualdo berak esan dit eta
- On Patri Orduan orrela izango da
Kondo Eta ~~gañera~~ gañera jakin bear du Romualdo ez dala baldaxarakin ezkonduko
- On Patri Ez e?
Kondo Ez jauna, alperrik ibilliko dira Romualdo bere gurasoan beorri ta beorren amona dipunta ere. Baltaxara eskonduko da... oneko enekin.
- On Patri Arrek ori bera esaten badu
Kondo Etxe artan sartuta nik bizi guziko zoriona daukat
- On Patri Bizi guziko aska beintzat bai
Kondo Bere aita Joxe Austiñ gezur ta bar nere alde jarriko det eta nextatxarena egia dago
- On Patri Bai noski
Kondo Nik egia esan ez det etxera diru askorik eramango, bertsolariak badaki, geronek

- naikoa biar izaten degu ta...
- On Patri Bai, bai
Kondo Bai, nik etxe orretan jarri biar detan unoria, zeru bat izango da
- On Patri Umore utsakin mantentzen bazerate
Kondo Zer daki Romualdok neskatxa bati itzegiten Alper tripazai orrek zer esan bear dio?
- On Patri Ori beak jakingo du
Kondo Nik bai, nik leun, bigun, xamur, itzegingo diot
- On Patri Itxurak ala dira
Kondo Entzu beza
- On Patri Zer beste abestia?
Kondo Entzun besa
- Maite bat maitatzen det
Txoragarria
Begi bi ederrak ditu
argi argiak
Daukat ementxe
Nere barru barrungo
onetantxe
Arren axala
Izena du berriz
Baltaxara
Arren egia
Txoraturik naukate
bi begiak
- On Patri Baña...
Kondo Txoraturik naukate bi begiak
- On Patri Baña begi bakarra ez ~~nik~~ da ba
Kondo Begi bat besterik ez? Baita berreun ere baditu arek
- On Patri Bai zera izango ditu
Kondo Nai ditun guziak
- On Patri Bai ta bat geiago
Kondo Orrek ez izatekotan, norik izango ditu ba
- On Patri Ori esan
Kondo Aita ~~aren~~ ^{onen} alaba da bera. Eta neri kendu nai, arlote tripa aundi orrek, mutil zar-tu, aguretu, aitonatu, ta neri andregaiia kendi biar
- On Patri Orrenbesteraño sartu ote da ba
Kondo Izango es da ba; nik baño sei illabete geio baditu ta. Ta jakin beza, Romualdo ez dalaBaltaxara'kin ezkonduko
- On Patri Zuk ala diozu
Kondo Ala da ta. Ori ez da ezkonduko. Ori ez du beorrek ezkonduko
- On Patri Nik ez, apaizak izatekotan

Kondo Ez ta tambolinteruak ere. Eta banua, ¹⁴banua
 On Patri Agur
 Kondo Baña, entzun beza; ori ez da Baltaxara'ki
 ezkonduko; ori ez da iñongo neskatxakin
 ezkonduko; nik andregai guziak kenduko
 dixkiot. Eta banua, banua

On Patri Agur
 Kondo Baña entzun beza ondo. ori mutil zar gel-
 tikuko da. danen parregarri; danen ~~lotsa~~-
 garri. Eta banua, banua

On Patri Agur
 Kondo Baña, entzun beza au...
 On Patri Beste abestia?
 Kondo Entzun beza

Gazterikan mutilla
 empliatzen ez bada
 pasa biarko ditu
 makina bat keska
 Burutikik zoraturik
 andregairik ez ta
 orra azkemerako
 mutil zarren pesta

=====

M U T I L Z A R

B I G A R R E N E G I N T Z A

BIGARREN EGINTZA

LEENENGO IRUDIA

- Kondo Kukuak kantatzen du
Maiatzian ku ku
ku ku ku ku
Miel Maik ere ez dir
senia ezkondu
ku ku ku ku
Orren sabel aundia
ondo betetzeko
ez dezu zuk etxian
naikoa eltzeko
Eta zergatik
- Miel Mai ku ku
Kondo Alper ontzia, gatik
Miel Mai ku ku *tripazai orregatik*
Kondo Zurrutek gatik
Miel Mai Ku ku
Kondo Sagardoa gatik, Bizirik ez alda jaikiko
su emanda baizik
- Miel Mai Ku ku
Kondo Ku ku
Miel Mai Ago ixilik asto kirtena
Kondo Kirtena? Bertzu orrei elduzaiozu kirtene-
tik
- Miel Mai Ta iri sudur muturretik
Kondo Sudur polit au? Ja jai. Orretarakoxe dago
bera. Sudur au oso osorik Baltaxararentza
daukat
- Miel Mai Baltaxarak naikua dik len duan sudurraren-
kin; ta gafiara orain bazeukak norik mutiak
atera ere
- Kondo Zure seme mutilzar tripa aundiak? Atera
dezaizkiola mutiak etxeko astoari
- Miel Mai Etxeko astua ez dek i gafiakua izango
Kondo Baltaxara'rentzat emen nago ni, zure seme
tripasaia ez bezelakua
- Miel Mai Or ago? Or geldiku aiz ba aua zabalik
Kondo Ez bakarrik ordia. Baltaxara'rekin galdi-
tuko naiz
- Miel Mai Ku ku
Kondo Ta zure seme galbaia, ez Baltaxara, ta ez
bestere-kin
- Miel Mai Ku ku
Kondo Ortze mutilzar usteldu biar du
- Miel Mai Ku ku

Kondo Zure seme kankallu orrek, neri andregaiia
kendu nai
Miel Mai Ez dek iria; baña ala balitx ere, nere
semiak kenduko likek bada
Kondo Ku ku
Miel Mai Ku ku. Laister ikusiko diagu
Kondo Ku ku
Miel Mai Ku ku
Kondo Ku ku Ku ku
Miel Mai Ku ku Ku ku

BIGARREN IRUDIA ✦

Miel Mai Ua bai, ergel alena, kaiku maltzur ori
bastarrak nastera baator. Zital, petral,
kaskarra
Mai Krux Norekin zenituen erretolika oiek guziak?
X Miel Mai ~~Orain ortik juañ dan arlote zarpail bate-~~
~~kin~~
Mai Krux Norekin ote zituen ixkandil oiek
L. Akiña Zer dezute Mai Krux? Astuak igez egin edo
alakoren bat?
Mai Krux Ez da etzekua; baña ortik alde egin duana
astoen bat ote dan nago bai.
J. Akiña Erxekua ez bada, gaitz erdi ala ere
Mai Krux Etzait iruditzen etxerako bezelakua danik
Ori etxerako baño kemporako obia izangoda
noski
J. Akiña Emakumia; juañ dan illean izango zuañ bost
urte, oraintxe bezela Iturbideko atarian
gertatu nitzan, eta orduantxe astuak igez
egin ziotela eta ikaragarrisko ixkandillar
zebiltzen. Bada astua, malkor batetik ero-
ri ta an iltzan. ainbeste balio zuañ astua
Alako asto ederra. Etxe artan ederrik ba-
zan asto uraxe zan gero
Mai Krux Oraingo au erorita, ez deñ ba uste asko
galduko genukenik
J. Akiña Neri, barrenak alako zarrara bat egin zida
Egunetan ta egunetan asto aretzat ezin as-
turik egon nitzan. Pildumena ere bau ba-
tzuetan pixtu nion
Mai Krux Oieratzeko ondo etorriko zaizun
J. Akiña Illumpetan ere ikusten nuela iruditzen
zitzaidan
Mai Krux Zefiekin zenituen zalapart oiek;
Miel Mai Barren guzia kixkaltzen garri dit
J. Akiña Orixe bai txarra, Aingeluko Martiñ Joxeri
orrela barrena kixkaltzen jarri ta Ernial
de'ko osaba zarra ez bata ta ez beste ild

- Mai Krux gelditu zitzaien
 Emakumia; bata ta bestiakin utzi gaitza-
 tzu pakian
- J. Akiña Oraintxe laxter izan biar du urte muga
 Mai Krux Bai ta ixiltzeko muga, orain bertan
 J. Akiña Barrena kixkaltze ori oso txarra da, bai
 Mai Krux Bai, bai. Baña jakin dezagun lembizi
 zein dan zure onetatik ateratzera etorri
 zaizuna
- On Patri A. Nik nai bezela arkitzen zaitustet
 Miel Mai Ongi etorri nagusi jauna
 Mai Krux Exeri bedi
 J. Akiña Betor onera
 On Patri Ez eskerrik asko. Itz labor batzeuk esa-
 tera etorri naiz, ta oiek ~~guziak~~ sutik
 esango dizkizutet
- Mai Krux Nai duan bezela
 On Patri Bada atso, zuek alde egin ta beriala,
 etorri zitzaidan, sera...
- J. Akiña Emen izan dan bera
 Mai Krux Nundik dakizu zuk
 J. Akiña Miel Mai berak esan ez du ba, zera izan
 dala?
- Miel Mai Baita zera re
 Mai Krux Emakumia, itxizazu zer ori
 On Patri Zuek esagutuko dezute noski, bertsolaria
 men da...
- Miel Mai A
 On Patri Esan zidan, Kondo deitzen diotela
 Miel Mai Ber bera
 Mai Krux Nola?
 Miel Mai Emen izan dana bera
 J. Akiña Ikusten? banekian nik, Orain amabost egur
 ere, or Zabaletan...
- Mai Krux Zabaletakoari utzi zaiozu pakian
 On Patri Zion alegia, Baltaxara bere andregai
 dala
- Miel Mai Zer izan biardu alper moskorondo orrena
 Mai Krux Orretarakoxe dauka Joxe Auxtifiek bere ala
 On Patri Nik ere ala uste det (ba
 Miel Mai Ori gizaseme txar bat besterik ez da
 On Patri Bertsolaria bezin txarra bada ala izan
 biar
- Mai Krux Txarragua oraindik ere
 On Patri Baliteke, baña, gaitz egiteko bildurgarrie
 nak oietxek izaten dira
- Miel Mai Ori bai
 J. Akiña Bai noski, Aizpuru berrian zer gertatuzan
 esango banioke...

- Mai Krux Ez zazula esan
 Miel ^{Mai} Urrengo batian esan go diguzu
 On Patri Esan zidan Ez ziola Romualdo'ri ezkontzen
 utziko. Mutil zar gelditu biarko zuala
 Miel Mai ~~Neri ere, ori bera esan dit~~ X
 On Patri Eta Romualdo ezin mutil zar gelditu liteke
 Miel Mai Ez ba
 Mai Krux Tiburtxio libratuko badegu...
 On Patri Orrengatik, uste det, gauza bat egin bear
 dala; ta ori esatera etorri natzaizute
 Mai Krux Eskerrikasko nagusi jauna
 On Patri Mutillak zer ikusuruk ez duela esan zeni-
 daten
 Mai Krux Ez ta batere
 Miel ^{Mai} Orrei begira bagadde
 On ^{Patri} Neskatxerena ere egifia zegola
 Meil ^{Mai} Alaxen
 Mai Krux Orrek ez digu buru austerik ematen
 On Patri Beaz Joxe aurtifiena gelditzen da, ta ori
 lenbailen egin bear dala derizkiot
 Miel Mai Neroni ere orretan nago
 Mai Krux A bai ori beriala egin biar da
 On Patri Gizaseme perratxiku auek bastarrak nastu-
 tzen ifior ez bezelakuak izaten dira
 J. Akiña Esango nuke. Ta Aizarzabateko Julian'ek
 ere nolako naspillak sertu zituen
 Mai Krux Utzi zaiozu Julian'i pakian
 J. Akiña Etxe artan izan ziran exkanbillak
 Miel ^{Mai} Ez degu jakin nai
 J. Akiña Ikaragarriak izan ziran; eta aintxuxen
 egun oietan beretan, Buenos Aires'ko Txi-
 le'n lur ikara izan ~~onan~~ zan, ta millaka
 illak, ta millaka elbarrituak...
 Miel ^{Mai} Ixilduko alzera
 Mai Krux Utzi gaitz^a zu zketan
 Miel ^{Mai} Au iturria
 On Patri Bada, nik uste det, gizaseme orrek ezer
 egin bafio len Joxe Aurtinekin itzegin
 bear dala, ta baietza kendu, Orduan ezerre
 bildurrik ez da
 Miel ^{Mai} Bai jauna, bai. Orixe egin biar da
 Mai Krux Ondo ezaten du
 On Patri Biarko utzi gabe, gaur bertan
 Miel ^{Mai} Gaur bertan
 Mai Krux Bai noski
 On Patri Gerorako utzi gabe, orain bertan
 Miel ^{Mai} Orain bertan
 Mai Krux Bere bereala

On Patri Ori esan nainizuten. Eta nik esan bezela egiten badezute, uste det aurrera aterako generala

Mai Krux Orrela egingo degu

Miel Mai Beriala juango gera

On Patri Ia ba zertan gelditzen zeraten. Gero ere alkarren berri izango degu

Miel Mai Bai jauna, danaren berri emango diogu

On Patri Orain egun on bat igaro, ta beste bat arte

Miel Mai Nai duen arte

Mai Krux Dijua ondotxo

J. Akiña Ez al diozute ezer ezkeñi biar?

Mai Krux Izan ere Zerbait artuko du

Miel Mai Sagardo pixka bat es...

On Patri Eskerrikasko. Ez det ezer ere biar. Agur

Irurak Agur

IRUGARREN IRUDIA

Miel Mai Bere beriala juan biar da Joxe Auxtifeñi gana

Mei Krux Une bat ere itxoin gabe

J. Akiña Nagusiak zorrotz asko esan du

Mai Krux Arzasoiakin da; ezin gerorako utzi liteke

Miel Mai Ez, ez, beriala egin bear dan gauza da

Mai Krux Beriala

Miel Mai Bere beriala

Mai Krux Eta dagona dagon tokian utzi ta oraintxe bertan juan biarko dezu

Miel Mai Ni?

Mai Krux Noski

J. Akiña Bai, ba

Miel Mai Ni orain ezin juan nitekela badakizu, soro ta baratzak nere zain daude, itotzekogafia lan badaukat

Mai Krux Lanik biarrena orain, Joxe Auxtifeñengana juatia da

J. Akiña Esango nuke

Miel Mai Itaia ere oso akastua eta sorrotz aldi bat eman biar diot beriala

Mai Krux Gero emango diozu

Miel Mai Zarpa zar auekin ere ez nago etxetik ateratzeko eran

Mai Krux Orrek ez du zer ikusirik

Miel Mai Alpraketak ere lokarriak etenda korapilla tzen aritu biar ~~du~~ izan det

Mai Krux Utzi itzazu alde batera zarpa zar eta korapilluak eta esan zazu garbi gizon erren gana juatiak isutu egiten zerala, Izutu

Miel ^{Mai} Egia da ta. Gizon ori.. Joxe Auxtin zakurra den gero, zakurra

Mai Krux Txepela ez besterena. Gizon baten aurreratuak juateko errela kuskurtuta

Miel ^{Mai} Ez dakizu ondo zein dan

Mai Krux Nik beintzat, zein ta emakumia naizen ez nuke orrembeste keska gizon orengana juateko

Miel Mai Ederki. Orduan zeori jua zaitez

Mai Krux E ?

Miel Mai Badakizu bere beriala jua biar dala

J. Akiña Ori bai

Mai Krux Zer! Etxian praka-mantalak jazten dituan gizona euki ta, emakume gajo batentzako egitekoa dala iruditzen al zaizu

Miel ^{Mai} Oso ondo artuko zaitu

Mai Krux Noski; zuretzat sakurra, ta neretzat erbia izango da

Miel ^{Mai} Nola nai ere, ezin utzi genezake gerorako

J. Akiña Ez, ez; beriala egin biar dan gauza da

Mai Krux Ni ez naiz ba bakarrik juango. Nai badezu biok juango gera

Miel ^{Mai} A. ni ez

Mai Krux Ni ere ez ba

Miel ^{Mai} Bafia ez dezu ikusten, beriala egin biar dan gauza dala?

Mai Krux Ta, zuk ikusten al dezu?

Miel ^{Mai} Bafia, ni ezin jua ba naiz...

Mai Krux Ta ni jua ezin ba naiz...

Miel ^{Mai} Ezin jua bazera... ni ez naiz juango beintzat eta, juango dan bat billatu biarko degu.

Mai Krux Zuregatik ala biarko

Miel ^{Mai} A. Inork bano obeto Joxepa Akiña egingo digu ori

J. Akiña Nere egitekua ez dala badakit, bafia, ala nai izan ezkerro Joxe Aixtiñengana juango naiz eta esango dizkiot itz batsuek

Mai Krux Ez dira gutxi izango

Miel ^{Mai} Bai, esaiozu, seme gazteenaren soldaduska degula, orrengatik seme zarrefia ezkon arazi bearrian gerala, ta bere alaba Baltaxara'rekin nai degula

J. Akiña Bai, bai. Igaz Etxeberriko Nikaxiarekin egin zan bezela. Esango dizutet zer gertatu zan

Miel ^{Mai} Ez, ori Joxe Auxtinei esaiozu

Mai Krux Bai; ari esan guzia

- J. Akiña Gogoratuko zerate nola Manuela Iñaxi,
egunetan eta egunetan onembesteko aundi-
tua masallian zuala ibili zan
- Miel Mai Ori Joxe Auxtiñ'i
J. Akiña Suigaiak egin ote sion edo ez ote sion...
baña zenarrak egiña izan biar zuen, aundi
txu artan senarraren ukabilla ezagun zan
- Mai Krux Ori guzia arri
Miel Mai Joxe Auxtiñi
J. Akiña Banua ba beriala
Miel Mai Ta badakizu zer esan
J. Akiña Eta Aritzazpiko Nikaxio ezkontzeakoan,
badakit nik ondo...
- Mai Krux Esaiozu ba orrei
Miel Mai Esan arei guzia
J. Akiña Banua ba... Eta emen bertan ere Agerregoi-
ko Luxiano...
- Miel Mai Arei, Arei
Mai Krux Arei ezan
J. Akiña Eta guzietan parregarriena...
Mai Krux Ori guzia arei
Miel Mai Guzi guzia

LAUGARREN IRUDIA

- Miel Mai Noizbait ere juan da. Buruko tximetaña
bete nau bere berriketakin
- Mai Krux Gizon katilluak diran etxian orrelako
berriketak entzun biar izaten dira
- Miel Mai Eta ondo iruditzen zaizu iturri orren
azken gabeko berriketa n_askagarria
- Mai Krux Ni ez nau naskatzen orren berriketak, zu-
re txepelkeriak naskatzen nau
- Miel Mai Nere txepelkeria ez; nere ezin egiña, az-
pizatiruk naukaten nere lanak, nere egin-
kizunak... Orain ere.. itaia txorrosteko
daukat
- Mai Krux Itaia txorrosteko, egongo da, baña ez zu
bezin amotsa
- Miel Mai Ez ta ere zure mingaña bezin zorrotza
Mai Krux Eta berriak aundiagoak
Miel Mai Banua, banua, zure mingaña amoste ote de-
tan
- Mai Krux E ?
Miel Mai Itaia txorrostean ote detan
Mai Krux Zure kemena pixka bat txorrosteko bazenu
obeto egingo zenuke. Gizona orren aula
izatia. Onelako gizonak gonak erabilli
biar lituzteke. ta ez galtzak. Joxe Auxti-
ñengana juateko orrembeste itillu ta

- iñozokeri. Ez dakit zein dala irudituen
zaion. Ni beintzat orrelako lotsakizu-
nik gabe azalduko nitzake. Zer da ba
Joxe Aurtiñ?... Zer?...Zer?...
Auke ! Auxe bera!
Zer degu Mai Krux?
- J. Aurtin Jox...Jox...Joxe Aurtin
Mai Krux Emakumia...toteldu egin al zera?
J. Aurtin Ez ... zer...zer...zera. E...xe...xe..
Mai Krux xeriko zera
J. Aurtin Orrembeste xe..xe..xerekin alkia ere pu-
rrukatuko dezu
Mai Krux Batetako gauza...da...da..
J. Aurti. Ni onera etortziak izutu al zaitu?
Mai Krux Bai ze..zera. Guk juan biar genuen zu...
zuregana.
J. Aurtin Bai noski, zuek juan ezkeron nik etorri
biarrik ez
Mai Krux Makia bat aldiz Miel Mai'ri ezan diot
Baña gure gizona ain txepela da
J. Aurtin Len ere orrela zan da...
Mai Krux Gero ta txepelago
J. Aurtin Zuk atetu biar zenuke pixka bat
Mai Krux Ez da lastairik, nik ori bezela arrotzen
danik
J. Aurtin Zer zuan orduan?
Mai Krux Zuk gaizki artuko zenuen bildurra
J. Aurtin Zergatik ordia?
Mai Krux Nik ere ori esaten nion. Baña zion alegia
zu zerala za...za...zakur...
J. Aurtin E?
Mai Krux Ez. za...za...kar
J. Aurtin Nola?
Mai Krux Ez, ez za..zakon xamarra
J. Aurtin Jendien berriketak dira oiek
Mai Krux Ori bera esan nion nik ere...ta, gauzaren
berri badezu e?
J. Aurtin Zuek arutz asi ordurako, ni, jira egin ta
onera nator
Mai Krux Ta onera etorri zeranian ondo iruditu
zaizulako izango da?
J. Aurtin Noski. Ez bazitzaidan ondo iruditu, ez
nitzan batere etorriko.
Mai Krux Ez dakizu zer poza ematen didazun
J. Aurtin Ni ez naiz buru arin asko bezela, gauzak
edozein eratara egiten dituen. Nik ondo
oldoztu ta gero. ~~ta~~ antolatzen bagera...
Mai Krux Nik egi egia ezango dizut, Gure mutilla
Romualdo....

- J. Auxtín Ez dezu ezer esan biarrik. Gauza auk gizon artian erabakitzeak dira. Ez dira auk emakumiantzat egiten diran eginkusu nak
- Mai Krux Ori ber bera esan diot gure gizonari; bafia nola kuxkurtuta gelditu zaidan, orrengatik aurreratu naiz ni
- J. Auxtín Deitu zaiozu bada. Datorrela. Berakin itzegi bear detala
- Mai Krux Pozik etorriko da. Ondo iruditu zaizula jakitian...
- J. Auxtín Datorrela, ta guzia jakingo du
- Mai Krux Beriala deituko diot. -Miel Mai... Itaia amosten edo, sorrosten edo...
- Miel Mai Zer dezu orrembeste karraxiarekin? Joxe Auxtín!
- Mai Krux Atoz gizona. Guzian berri badaki ta ondo artu du
- Miel Mai Egietan!
- Mai Krux Emen da gure gizona. Dana egifia dago ta amor eman guziaz
- Miel Mai Bai, bai
- Mai Krux Or gelditzen zerate biok; ta ia nolako antolapenak egiten dituzuten
- Miel Mai Antolatuko gera. Egon lasai
- Miel Mai Kaxo Joxe Auxtín
- J. Auxtín Zorrozketan ari al aiz?
- Miel Mai Bai, itai au zar-berritzen ote detan edo.
- J. Auxtín Betikoa. Langille txarrak, erramienta txarrak
- Miel Mai Ez ba, zorrosketa aldi onekin, zure galse-rea ere ebakiko nuke
- J. Auxtín Arta soroak zaudek orain ederrak
- Miel Mai Bai orixe. aurtengo artua ta babarruna ez degu nola naikoa
- J. Auxtín Ona...? Ja... Beste urtetakoa bezelakua baldin ba dek...
- Miel Mai Aurten banen banekua degu ba
- J. Auxtín Orren ederra baldin badegute, amar bat anea gorde izkiak. Badakik babarruna bera ziak, oso bera.
- Miel Mai Ez ba, azkenengo perian goi xamar jo zun
- J. Auxtín Bai, bafia orain "tasa" jarri ziotek
- Miel Mai Dana dala, ez jakin orrembeste izango degun, bafia gurea zuentzat izango da.
- J. Auxtín Bai, zuena zetorkigu ondo
- Miel Mai Emen izan degu zori gaistoko Kondo ori ere
- J. Auxtín Zein? Bertsolari alproja ori?

- Miel Mai Bai, ta gañera zion, zure alabarekin ezkon du bian omen duala.
- J. Auxtin Nere alaba, alperondo orrekin? Orretarako txe zekuk
- Miel Mai Beraz, zuri ondo datorkizuna, guriz da?
- J. Auxtin Len ere ezan diat, nero ondo datorkidana ~~duk~~ zuena dek
- Mai Krux Antolatze kuak antolatu al dezute?
- J. Auxtin Dana egifia dago
- Miel Mai Kondorena esan diot
- J. Auxtin Alper, lotzagabe, maltzurra
- Mai Krux Petralla
- Miel Mai Ez omen du orrekin ezer nai
- J. Auxtin Ezta aitatzetik ere
- Mai Krux Arrasoiakin da
- Miel Mai Baña... guria bai
- J. Auxtin Len ere esan diot oni. Neri ondo datorkidana zuena da
- Mai Krux Guri ere bai ba
- Miel Mai Bai noski
- J. Auxtin Ori, zuentzat eta guretzat, biontzat dator ondo
- Miel Mai Biontzat
- Mai Krux Oraintxen esan dezu egi agia
- J. Auxtin Eta ez dago beiago ezer esan boarrik
- Mai Krux Ezta batere
- J. Auxtin Beaz urrengo bat arte
- Miel Mai Nai dezun arte
- Mai Krux Baltaxari eskumufiak
- Miel Mai A. Bai
- J. Auxtin Esango diot
- Mai Krux Ikustaldi bat egitera juango gatzazkizute
- J. Auxtin Nai dezutenian
- Miel Mai Romualdo ere juango da
- Mai Krux Bialiko degu

BOSTGARREN IRUDIA

- Miel Mai Nor esan du gizon ori zakurra dala?
- Mai Krux Zuk
- Miel Mai Gizon ori bezelakuak aldarian jarri biar liteke
- Mai Krux Bai, gizon on, zintzo, benetako bat azaldu zaigu
- Miel Mai Ori, beste bat ez bezelakua
- Mai Krux Bauza, guk nai baño obeto jarri digu
- Miel Mai Eta suk nola esan diozu?
- Mai Krux Nik esan? ifiolare ez, guzia bazakian da
- Miel Mai Ni zerbait esaten asi natzaio, baña neri ere guzia bazekiela erantzun dit

- Mai Krux Bai, bai, Orrek onera etortzerako gauzen
berri ondo jakin du
- Miel Mai Baña, zuk esan ez badiozu, nork esango zio
orduak.
- Mai Krux Ez dakigu ba. Joxepa akiñak esango zion
noski
- Miel Mai Arek atzuen orretarako betik
- Mai Krux Ezin esan. Joxepa Akiña azkarra da gero
- Miel Mai Mingaia ariña zuala banekian; baña ~~ez~~ nuan
uste oñak orren ariñak zituanik
- Mai Krux Dana dala, guk nai bezela atera zaigu
- Miel Mai Tiburtxio libratuko degu...
- Mai Krux Etxe ortan gañera, guretzat itzal on bat
izango degu
- Miel Mai Gure zartzaroako, a zer egunak datorkigun
- Mai Krux Alde guzietatik zoriona
- Miel Mai Ni pozaren pozaz, eta bidez txurrit bat
egizafi, nahuzi jaunarengana nua, emen ger-
tatu danen berri ematera
- Mai Krux Ez; ni juango naiz. Zu ezin jua zintezke.
Lan asko daukazu; itaia ere sorrontu biarr
- Miel Mai Oiek gero ~~xxx~~ egingo dira
- Mai Krux Zarpa zar oiekin ere ez zaude ifiora juate-
ko. Alpraketak ere korapilluz joziak dakaz-
kizu
- Miel Mai Gauz oiek, Mai Krux lenago bizi gifian illu-
tasun ta malgarri aietan gertatzen ziran.
Baña, zorionesko eguzkiak gure kemenak sen-
dotu dituan ezkerro guzia aldatu da. Zer
ajola digu orain, itaia akastua egon da er-
Joxe Auxtini befi bat eskatu ta kito. Zar-
pa zarrak eta alpraketak korapillo dunak?
Gure Erraia Baltaxarak nai bezelakuak eka-
rriko dizkigu
- Mai Krux Ezan dezagun, ez dala gure semia ezkontzen
etxeke guziak ezkontzen gerala Baltaxara'
rekin
- Kondo Esaten dezute or
ezkondū ezkondū
ez zuen mutillari
gogorik berotu
alperrikakoa da
ezkondū bearra
bada geldituko da
beti mutilzarra
- Mai Krux Bai e?
- Miel Mai
- Kondo Bai noski; ez dezute emazte gairik arkitu-
ko zuen seme traketz orrentzat eta.

- Mai Krux eta Miel Mai. Ez e?
- Kondo Ez ~~da~~, ez. Ez da emakumerik zuen semia bezelako fardelik bizkarrian artuko duanik
- Miel Mai Jakin zak ~~da~~ bada, gure seme fardel orrek andregai baduala, ta ez nola naikua ere
- Mai Krux Jakin biar dezu gañera, gure seme ori berria la ezkontzeko dala. Ta ezkontza egiten duala gain gañekua
- Kondo Gain gañekua aparra izaten da; ta zuen ~~asmoetan~~ asmoetan berriz ametza.
- Mai Krux Ez da ametz goxoagorik, guri une onetan gertatzen zaigun bezelakorik
- Miel Mai Bai, Kondo: i orainbere Kondo geldituko aiz; bafia, gure semiak eltze ondo betia bereganatu dik
- Kondo Bere tripa aundia betetzeko eltze batekin etzait iruditzen naikua izango duanik.
- Miel Mai Emen izan dek Joxe Auxtin
- Mai Krux Oraintxe juatia egin du
- Kondo Emen izan al da?
- Miel Mai Ementxe
- Mai Krux *(Bai)* Emen izan da beaz kin
- Kondo *(Bai)* Emen izan da beaz kin
- Miel Mai Eta esan siguk ez aizela Baltaxararekin ezkontzeko
- Mai Krux Ez daukala orretarako bere alaba
- Miel Mai Ire izena ez dik aitatzetik ere nai
- Mai Krux Ez omen du etxian, zu bezelako alperrik biar
- Kondo Eta zuen semia?
- Mai Krux Ori bai
- Kondo Ni baño alperragua bada
- Miel Mai Guria omen dek arek biar bezelakua Berreun aldiz esan ziuk
- Mai Krux Izan ere gure semiarekin txoraturik dago, txoraturik
- Miel Mai Ezagun zuan bai
- Mai Krux Gu Baltaxararekin bezela
- Miel Mai Gu Baltaxararekin bezela *ordia ori-da*
- Kondo Ez dizutet ba ezer ere sinisten
- Miel Mai Ezetz? Laister ikusiko dek
- Mai Krux Ezkontza erabakia gelditu da
- Miel Mai Eztaiak beriala dizkiagu. A. ta nai badek ire bertso oietako batzuek botatzera etorri inteke
- Mai Krux Kampotik ordia
- Miel Mai A, bai Etxe kampotik. Gero leiotik erakutzi ko dizkiagu ollo xankuak eta...

- Mai Krux Arkume giltxurifñak eta...
 Miel ^{Mai} Kondo, begiak ~~poz~~tuko zaizkik!
 Mai Krux Aseko zaizkizu Kondo!
 SEIGARREN IRUDIA
- J. Auxtin Aizak i; len esan deguna gañera, amar ane-
 an orde~~z~~, anabi edo amalau edo amasei
 osatzen badituk, e, badakik...
- Miel ^{Mai} A, bai; dagona gordeko dizut
 Mai Krux Etxeko guztia zuretzat izango da
 J. Auxtin Eta ale kaxkarrena bazterreratu, ta ontxu
 na jarri
- Miel ^{Mai} Aurten dana degu ona
 Mai Krux Eta ala ez izan da ere, on onetan onena
 jarriko dizugu. Zuri dizugun begirapen
 onarekin. Esango nuke
- Kondo Zer dezu nitzaz esan biarra?
 J. Auxtin Ua nere begien aurretik, kaiku galbaia...
 Miel ^{Mai} Galbaia
 Mai Krux
- Kondo Zer dala ta, ni ikusi ^{nazu} ~~ezin~~ au dezu?
 J. Auxtin Nik ezin ekusi detalako i bezelako bereko:
 Miel ^{Mai} Berekoi
 Mai Krux
- J. Auxtin Alper...
 Miel ^{Mai} Alper
 Mai Krux
- ~~Tripaxtin~~ Tripazai
 Tripazai
- J. Auxtin Ondatzalleik
 Miel ^{Mai} Kondo, ederrak esaten diskik
 Mai Krux Zuk biar bezelakuak
 Kondo Ni gañakoik ez?
 J. Auxtin Ez jauna
 Kondo Eta...nola ematen diozu alaba, ni baño
 berekoi, alper, tripazale ondatzale aun-
 diago batei?
- Mai Krux Ori ez da zure egitekoa
 J. Auxtin Nik ez ziuat alaba ifñori eman
 Kondo Craindik eman ez badiozu ere. Baltaxara'
 ren ezkontza erabakia dezu
- J. Auxtin Baltaxararen ezkontza? Norekin gero?
 Kondo Etxe ontako mutil zar Romualdorekin
 J. Auxtin Ago ixilik orrelako astokerik esan gabe
 Kondo Ixilik egoteko, oiei esaiozu, au betian
 ori zabaltzen asi dira ta
- Mai Krux ~~Guk esan deguna da len gai orretzaz zer-
 bait esan degula~~

J. Auxtin Zer gai orretzaz gero?
 Miel Mai Len nola itzegin bai degun, eta zuk esan
 dezun guria ondo datorkizula
 Mai Krux Bai, bai; zuentzat eta guretzat datorrela
 ondo guria
 J. Auxtin Zuena?
 Mai Krux Guria nai dezula
 Miel Mai Len ala esan dezu
 J. Auxtin Zuena, bai noski. Baña zuen babarruna
 Mai Krux Zer babarrun! Semiaren ezkontzaz ari giñan
 Miel Mai Zure alabaren ezkontzaz...
 J. Auxtin Nik ez det seme ta alabarik aitatu. Ta jak
 kin zazute nik ez daukatala alaba, ez Kondo
 alproja orrentzat ez zuen seme mutizar
 arentzat. Nik ez det etxian alperrik biar.
 Kondo Babarruna. Orixe da zuen seme tripazaiak
 biar duan andregai. Gurdi bat babarrun.
 Mai Krux Toki onian utzi gaitu gizon orrek
 Miel Mai Zakurra da gero Joxe Auxtin, zakurra.

M U T I L Z A R

I R U G A R É N E G I N T Z A

lr

I RUGARREN EGINTZA

Lenengo irudia

- Miel Mai Au da atarramentua ta buru austia. Gure Romualdorentzat andregairik ezin inun arkitu
- J. Auxtin Illabete ta erdi izango dituk babarrun tratua egin genuela, ta oraindak ez diat izan ezerren berririk
- Miel Mai Ez, berriak atzera datoz
- J. Auxtin Zarrak ere badite agortzeko garaia
- Miel Mai Ori da gertatu dana. Agortu egin dira
- J. Auxtin ~~BAI~~ Agortu?
- Miel Mai Bai, aitu
- J. Auxtin Aitu
- Miel Mai Bai, aitu; ez da ale bat ere gelditu
- J. Auxtin Aizak, berriketa gutxi neri. Nik irekin egin nian tratu bat
- Miel Mai Baita nik zurekin, beste bat
- J. Auxtin Nik babarrunaz itzegin nikan
- Miel Mai Bai ta nik seme-alabetzaz
- J. Auxtin Nik ez nikan seme-alabik aitatu
- Miel Mai Ez da nik ere babarrunik
- J. Auxtin Bai jauna. Baña onian ez bada, txarrian eman biarko dizkiak. Baita burua txikituko badiat ere, gezurti madarikatua
- Miel Mai Ara, orretarakoxe daukat itai polita
- J. Auxtin Akatzez betia ordia
- Miel Mai Ez ba. Zorrotz zorrotza. Orren aua... a ze aua daukan
- J. Auxtin Nik ixildu aziko diat iri, au zabal ori
- Miel Mai Ondo betetzen badiazu bai. Nik nola galde-tu ala erantzun, batek KIRIELEIXON...nik KIRIELEIXON...bestiak KRISTELEIXON... nik KRISTELEIXON...
- J. Auxtin Eta nik ire zitalkeri, maltzurkeriari erantzuten bazioat...KIRIELEIXON...KRISTELEIXON KRISTELEIXON...
- Miel Mai Orduan nik PATER NOSTER...
- J. Auxtin Ikusiko diaku biar dan ~~kakua~~ tokian orren arro erantzuten diakan.

!Bigarren irudia

- Miel Mai Zuaz, bai, zital petrala, zeuria egin ezkerro ajolik ez dizuna, gizatxarra merkatarri maltzurra

- Mai Krux Errosaio ori guzia zeñekin zenuen
 Miel Mai Joxe Auxtin, gizon txar, pozaitzu orrekin
 Mai Krux Emen al zan orain ere?
 Miel Mai Emen zan bai, baserri lapur ori. Zakurra
 da gero Joxe Auxtin zakurra
 Mai Krux Ori esaten ez zenuen garaia ere izan zenuen
 Miel Mai Noiz gero
 Mai Krux Esan zenidanian, orrelako gizonak aldarian
 jarri biar zirala. Jarrizazu orain aldaria
 Miel Mai Bai, ba; orain nik ori aldarian jarriko nu-
 ke, bafia purgatorio'ko animen tartian, an
 sutan, sardin zarra bezela kixkaltzen
 Mai Krux Gizon ori txarra izan da guretzat
 Miel Mai Guretzat eta bestiarentzat ere bai. Gure
 oker guziak etxe ortan gure begia bota
 genukelako etorri dāra
 Mai Krux Orduan amets oiek genituen da
 Miel Mai Zorigaiztoko Baltaxara orrek baztar gu-
 ziak nastu dizkigu. A, gure nagusi jaunak
 azkar igarri zion. Gogoratuko zera nola,
 esan zigun begi bakarra zala ta kontuz
 ibiltzeko
 Mai Krux Ez nion nik orrelakorik entzun
 Miel Mai Esan oi da bai, neska begi bakarra, ta
 zezen adar motza kontuzkoak dirala
 Mai Krux Len gogoratu biar zenuen orretzaz, ez
 orain
 Miel Mai Len ere esaten nizun nik, guri ondo zetor
 kiguna Gaztainpeko Atanaxi zala
 Mai Krux Ikusi dezu ba zer erantzun dizun
 Miel Mai Noiz erantzun du ordia? Galdetu zaionian.
 Eta noiz egin diogu eskapena? Baltaxa-
 rak uts egin digunian, eta Kondo arlote
 orrek, andregai bat ezin arkitu degula,
 erkez etkez neska billa gabiltzala baztar
 guzietan zabaldu duanian
 Mai Krux Ala ere erantzun ori ez da ematen. Mutil
 zar alper örren tripa betetzeko ez nago n
 Ori ez zaio ~~erantzun~~ gurasoai esaten. Len
 ere esaten nun nik guretzat egokia zala
 Intxaur goiko Xexili
 Miel Mai Bere txima arro ta guzti. An ere ederra
 erantzun zizuten ba
 Mai Krux Etxe artan ez ziguten biar ez zan gauzik
 esan. Donostira izabagana bialdu zutela
 ta eskontza on bat egin zezakela.
 Miel Mai Onenian ixkribiente batekin ezkondu zite-
 kela. Ez al ziguten orrela esan?

- Mai Krux Bai orrela esan zuten
Miel Mai Ixkribientia! Ez dakigu zer pixti ote dan
ixkribientia edo dalako ori
- Mai Krux Exenarroko Kaitana ere, ez zan ba txarra
baña, egun auetan senar gairen bat* asald
omen zaio ta...
- Miel Mai Bai, batek bata, ta bestiak bestia duela-
ko. Baña emen ez da andregai baten azta-
rranik **egiri**
- Mai Krux Ez da ba, geldirik egon geralako
Miel Mai Ez orixe, errian diran baserri guziak
goikuaz bera aztarkatu ditugu eta gure
mutil zarrarentzat ez degu gona dun bat
arkitu, nik oraintxe ler egin det, galdi-
tu dedilla ortxe mutil zar, ta gero beste
munduan ibili dedilla lertu arte neskarar
bat bizkarrian duela...
- Mai Krux Bai, ta gure Tiburtxio...?
Miel Mai Orretzek biotzkatzen nau
Mai Krux Orrelako mutil zintzo ta langillea
Miel Mai Orregatik ez balitz, or geldituko litzake
gure euli mandua mutil zar
- Mai Krux Ikusi dezagun beintzat Joxepa Akiñak zer
berri dakarren, bart Elurtegira juateko
gelditu zan.
- Miel Mai Gajo orrek alegiñak egin ditu
Mai Krux Ori zaiatu dan bezela
Miel Mai Esango nuke, orren eskuetan egon balitz..
aspaldi aiton anonatuak geunden biok
- Mai Krux Orrek izan **balu**...
Miel Mai Orrek izan balu, geuria genuela kontu,
emakume ori...
- Mai Krux Ona emen bera
J. Akiña Berri txarrak dakarzkiz
Miel Mai Jakiña. Mutil zar orrentzat ez degula
andregairik arkituko
- J. Akiña Ez omen dute nai, orrelako mutil zar,
alper, lasairik
- Mai Krux Ikusten, lotzagabo oiek
J. Akiña Esan diet ba. Mutil orrek ez du ekatzik,
langillea dala badakit, etxe onekua, osa-
suntzua; ta tripa aundia badu ere, tripa-
rik ez izatia baño obia da. Nik aien to-
kian itxu-itxuan artuko nukiala.
- Mai Krux Ederki esan diozu.
J. Akiña Esan diet, gogoratu zaiteste mendiben ger-
tatu zanaz. Ango Joxe Pilipek ere Kupela
gañako tripa bazuen, da badakizute gero
nola ibili ziran...

- Mai Krux Aiei esan al diozu?
 J. Akiña Guzi guzia
 Miel Mai Orduan naikua da
 Mai Krux Beaz Elurtegin ezetz esan dizute?
 J. Akiña Bai, baña gero onera netorra, zera...
 arkitu det... neska zar amorratu... Akilina
 Mai Krux Neska bandera ori... Ez nintzan zanik ere
 gogoratzen
 J. Akiña Matraka ori, bere sudur luzearekin galtsa
 dun usaia nun arkituko or ibiltzen da gero
 Gogoratuko zerate on Kantoitik, Kaxkagorri
 ri zelataka ari zala etxiak su artu ta
 soro orrek ezer ere nabaitu ez. Errementa-
 ri onekoak etorri ez baliba, erretzen da
 bere txina, sudur luze ta guzi...
 Mai Krux Bai, bai.
 J. Akiña Beste batian berriz, Xirilo...
 Miel Mai Bai baña
 Mai Krux Akilinak zer esan dizu??
 J. Akiña Tuntun orrek esan ez dit ba ezdala ezkon-
 duko mutil zar orrekin. Kondok esan omen
 du Romualdo'kin ezkontzen danari bertsuak
 jarriko dizkiola
 Miel Mai Zital maltzurra
 Mai Krux Petralla...
 J. Akiña Bildur orrek atzera azitzen ditu. Esan
 diet ba, gu gaztiak gifaala ere bertsuak
 jartzen zituztela. Etxetxoko Juan Mari'ri
 ere jarri zizkioten, emaztia artu biarria
 betroia erosi zula ta...
 Mai Krux Utzi saiozu orrei
 Miel Mai Naikua da
 J. Akiña Baña, ala guztiz ere ezkondu egiten ziran
 Mai Krux Utzi zagun ori alde batera. Bart beste
 batez gogoratu nintzan
 J. Akiña Beste batez?
 Miel Mai Nola ez ba! Gau ta egun or gabiltza beste
 egitekorik gabe gure mutil zarrarentzat
 andregai billa ta
 Mai Krux Iturbiden badute nexka beltzaran bat
 J. Akiña A bai, egia diozu! Zotera, une zurtza,
 bere iseba-osabak asko maite dute
 Mai Krux Ala dirudi
 J. Akiña Nik uste det... naiko dula
 Miel Mai Eta nik berriz esetz
 J. Akiña Zergatik ordia
 Miel Mai Gure mutil zarrakin iñork ezkondu nai ez
 dulako

- L. Akiña Saiatuko gera beintzat. Nere eskuan balego
 Mai Krux Bai orixe
 J. Akiña Orain juango naiz Iturburu'ra ta...
 Miel Mai Zuaz bai, ta orrek utsegiten badigu ere,
 barrura nua ni beste batez gogoratzen ote
 naizen
 J. Akiña Onekin asmatuko degula uste det. Gogoratu-
 ko zerate etxe orretan zan ba gaur bezela
 aitonari elizakuak eman... ta biar bezela
 auzoko amona ez bat eta ez beste ilda gel-
 ditu...
 Mai Krux Bai baña.. zuaz beintzat
 J. Akiña Banua... Nere eskuan balego egifia zeneuka-
 teke
 Mai Krux Gajo orrek mingain luzia ez balu
 J. Akiña Sinistu zazu. Ez uste izan embustekariz
 esaten detanik
 Mai Krux Bai noski, baña zuaz emakumia.

IRUGARREN IRUDIA

- Mai Krux Orrek uste aundiak ditu, baña bildur izan
 biar. Emakume bat gizon batez zalezen
 danian guztiak ura nai izaten dute; eulia
 gozotara bezela begi guziak aretan jartzen
 dituzte. Baña neskatxa batek mutil bati mu-
 sin egiten badio, zeñek musin aundiagoa
 egin ibiltzen dira gañerakoak. Bestek utzi
 takorik ez dutela nai ta. ~~xxxguzxomuklxxx~~
~~xxx~~ Bestiak baño gutxiago ez dirala ta...
 gure mutil zarrari berriz, tripa aundia
 duala atera diote, ta auetan ez dabilke
 besterik! Tripa aundia badu ere... beria
 du beintzat! Ona nun datorkigun beste
 emplastua. Zerri begiratzen dio kaiku
 kirten orrek? Petral gaizto orrek, zer
 dezu imintzio oiekin?—guziak. Zer galdu
~~xxxxxxx~~ zaizu gure leioan?
 Kondo Zer bait bai
 Kondo Zuri? Zuk galtzekoik lotsa besterik ez ze-
 nuen eta ori ondo galdua dezula esango nu-
 ke.
 Kondo Ez dezu ba orrelako gauzik esan biar
 Mai Krux Zu bezelako lotsagabe, maltzur batei ere
 ez?
 Kondo Ezta ere
 Mai Krux Egia diozu. Aundiagoak esan biar nizekizuke
 Kondo Ez aundiagoak eta ez txikiagoak
 Mai Krux Tira, tira, naikua da. Ez daukat zurekin
 befiketetan aritzeko gogorik. Zer galdu zai-
 zu

Kondo gure leioan? Zuen leioan? Zenar emastiak esan zenidaten, leiotik erakutziko zeniskidatela... ollo xankuake eta arkume giltxurdiñak eta...

Mai Krux Esan genuen, esan nai genuelako izango da
Kondo Noski. Baña, ori zala illabete bada ta noiz baño noiz ikusiko ote ditudan egunero etortzen naiz

Mai Krux Egunero etortzen bazera, etxian askorik ez dezulako izango da
Kondo Orrengatik ba. Baña, emen ere ez det zantzuik nabaitzen. Gaur ere ikusten dezu, leioa utsa, beti utsa...

Mai Krux Ta zu, illunabarrerako beintzat, beti-betia betia

Kondo Ez da zuk emanakin izango
Mai Krux Nik eman... ~~sermiana~~ emango nizuke nik...
Kondo Eskerrikasko, baña, zeorrek ezagutu biar dezu ez zeratela itzeko jendiak

Mai Krux Ez; zu izango zera itsekua
Kondo Ni bai; nik beti itza betetzen det. Zuek esanda ni gelditu nintzan onera etorriko nitzala bertso batzuek botatzera... ta orretaraxe nator, bertso bat botatzera

Mai Krux Asta kirten alena. Gu geiago maxiatzeko goguan al zaude?

Kondo Itzekua naizela ikusi dezazun
Mai Krux Itza ta gañerakuak zuk beti txarrak
Kondo Zuek ez didazute leiotik erakusten ez ollo xankorik, ez arkume giltxardunik, itzekuak ez zeratelako. Baña ni itzekua naiz eta agindu nizutena ez nuke ezerren-gatik utziko bete gabe. Ezda ezerren-gatik ere

Mai Krux Tiba, tira, naikua da. Ez nago ni zure astakeriak entzuteko
Kondo Baña, nere bertsua entzuteko bai ordia. Txoratzen gañera!

Mai Krux Gutxiago oraindik. Eta etorri zeran tokitik jua zintezke
Kondo Bertsua botata
Mai Krux Nik botako zaitut zu, ankaaz gora azkar juaten ez bazera
Kondo Zuk ez dakizu zer dan bertsua botatzera etorri ta bota gabe juatia. Lorik ere ez nuke egingo

Mai Krux Nik ez dakitana da, zu nola emendik bota
Kondo Bertsua botatakuan. Exeri zaitez patxaran ta entzun lasai nere bertsua.

- Mai Krux Au da ixtillua. Nai ta nai ez alproja
onen bertsua entzun biar
- Kondo Bai ba, orretara etorri naiz ta
- Mai Krux Ordu txarrian atarira azaldu naiz
- Kondo Entzun zazu
- Orra bertso berri bat
Erromualdori
berreun kilo ditu
ezur eta mani
tripa aundia dauka
lerden eta guzi
elefantia dala
askotan dirudi
Ta mutil zar ori
tripa eta guzi
ezin dute ikusi
ta neskak igesi
or gelditu biar du
danen parregarri
- Mai Krux Eta orain alde, alde emendik naiko asto-
keri esan dezu ta
- Kondo Bai orain juango naiz, Baña ikusi dezu
izekua naizela
- Mai Krux Zu nola juaten zeran da, nik ikusi nai
detana
- Kondo Ikusi dezu. Ni beti itzekua. Romualdo ez
zala ezkonduko esan nizuten eta mutil zar
geldituko da
- Mai Krux Ori ikusiko degu
- Kondo Ori bai; beti mutil zar ikusiko dezute.
Alperrik ibiliko zerate. Ez da ori artuko
duan neskatxik. Ez da "almonean" jartzen
badezute ere
- Mai Krux Ez da ori zure egitekoa ta zuaz emendik
- Kondo Ori, azkenian, txekorrak bezela perira
eraman biarko dezute
- Mai Krux Nai degun tokira eramango degu, baña zu
zuaz beintzat
- Kondo Banua ba, beste bertso bat ere banuan ba-
ña barkatzen dizut. Ta gogoratu, Romualdo
mutil zar geldituko dala
- Mai Krux Noiz bait ere juaen aiz. Erratzaren kirtens
lukainka orren bizkarrian ezin austiak
mintzen nau

Laugarren irudia

- Miel Mai Mai Krux! Baditut, baditut.
- Mai Krux Bertso berriak al dituzu zuk ere?

- Miel Mai Ez neskatxa berriak
- Mai Krux Berria edo zarra, oraintxe baten biarrrian gera ba
- Miel Mai Gogorayzen al zera, nola ibiltzen ziran gure etxe aurrian kurkuluxetan neska batzuek?
- Mai Krux Kurkuluxetako neskakin al zatoz berriz orain? Obe zenuke pixoialetako nesken billa asi
- Miel Mai Kurkuluxetako neskak bai. Baña ori zala izango dira amar amabi urte. Azkenengo mixiotan ziran ta
- Mai Krux Orrelako zerbait izan biar du, bai
- Miel Mai Bat zan, beltzarana, oso berritsua. Amaik aldiz txuliatu genuen. Martxela uste det deitzen giotela
- Mai Krux A bai. Intxaurrondo'koa. Orain bi edo iru urte Ameriketara juan zan
- Miel Mai Ameriketara joan gabe egon zitekian ori ere. Orrela berriz ere ibiliko gera, neskatxa ezin billaturik
- Mai Krux Gure mutil zarraren zai ezin egongo zan ba
- Miel Mai Beste bat ba zan, txotil antzekoa, bildur ti xamarra... Or bekua izan biar zuan
- Mai Krux A bai, Tomaxa. Ondo neska ona. Gaxua! bost urte izango dira il zala
- Miel Mai Ori ere il gabe egon zitekian ba
- Mai Krux Bere gurazoak naiago izango zuten noski
- Miel Mai Bai guk ere
- Mai Krux Ta, orra. Neskatz ori bizi izan balitz ez zigun ezetzik esango. Ziur nago Mari-Bixentak ez zigun ukatuko
- Miel Mai Ez noski. Ba zan beste bat ere, ile gorri katik, begi bizi, bera ere pixtia baño geiago etzan gelditzen. Gertruix edo orrelako zerbait
- Mai Krux Zaude, zaude; ~~MAXIM~~ bazan orrelako bat
- Miel Mai Tomaxa edo dalako orrekin ibiltzen zan
- Mai Krux Bai, bai; oraintxe gogoratzen naiz
- Miel Mai Bai ba, Gertruix
- Mai Krux Urtiak dira, neskatz ori nere begien aurrian ikusi ez detala. Nungua zan gero?
- Miel Mai Tomaxakin, or Egurberri aldera artzen zun
- Mai Krux E !... Zaude... zaude..
- Miel Mai Zer?
- Mai Krux Bai, bai... ala da
- Miel Mai Zer gero
- Mai Krux Joxepa akiñen alaba
- Miel Mai E!

Mai Krux Gertruix, bai; Joxepa Akiñen alaba zarrena
Miel ^{Mai} Orduan andregaiá badegu
Mai Krux Oraintxe guzia gogoratzen naiz. Zortzi bat
urte izango dira Joxepa Akiñaren aizpari
itxason alaba bakarra il zitzaiola; eta
orduan Joxepa Akiñak bere alaba zarrena
biali zion. Orregatik ez nuan ikusten nik
Miel ^{Mai} Baña, dala itxason edo dala Legorretan,
andregaiá badegu beintzat
Mai Krux Bai noski
Miel ^{Mai} Au lasaitazuna nere buruak. Baña andregaiá
izan da nora begira egon gera?
Mai Krux Ni beñepein, Gertruix ori zanik ere en
niztan gogoratzen. Izan ere etxe artan
orain ere, anabienbat seme alaba izan go
dira ta...
Miel ^{Mai} Beraz, Joxepa Akiña, seme alabaz, itzez
bezin ugaría izan da
Mai Krux Ainbeste ume dira etxe artan, bat alde egi
ña danik ez da esakutzen. Ta ni Gertruix
orretzaz en nitzan gogoratzen ere
Miel ^{Mai} Eskuetan euki ta nola geren buruak, ero
batzuek egiñik, etxez-etxe andregai billa
ibili gera?
Mai Krux Aua zabaltzia naikua izan da...
Miel ^{Mai} Auko zulotik zartzen digutela kontu, ta
gure alperrikako ibiliak
Mai Krux Gure egun auetako zoramenak
Miel ^{Mai} Danak bukatu dira. Orain ezetz esan digu-
ten guziak bekaizkeriz irrikitzen ikusiko
ditugu
Mai Krux Batzuei ondo damutu biar zaie
Miel ^{Mai} Baltaxarari, emendik aurrera, fu, egingo
diogu
Mai Krux Baita, Gaztainpeko Atanaxi'ri ere
Miel ^{Mai} Lasai ta gogoz eztaiak izango dituku. Au
poza Mai Krux!
Mai Krux Au poza Miel ^{Mai}
J. Akiña Oso erniatua nator
Mai Krux Gu berriz pozez txoratzen
Miel ^{Mai} Oraintxe geunden biok, dantza asiko ote
giñan. Ez da ala ^{Mai} Krux?
Mai Krux Izan ere, txoratzeko gaña badegu
J. Akiña Nik berriz berri txarrak dakarzkít
Mai Krux Guk ezin da obiak ditugu
Miel ^{Mai} Txoratzeak! Joxepa Akiña
J. Akiña Bada orrek ere, bestiak bezela esan dit,
ez dagola mutil zar orrentzat
Miel ^{Mai} Ez digu batere ajolik

- Mai Krux Zertarako degu neska Xistriñ ori?
Miel Mai Zatar ori?
Mai Krux Ori ez bezelakua degu
J. Akiña E?
Mai Krux Andregaiia badegu
J. Akiña Bidezutela?
Miel Mai Guk biar bezelakua
Mai Krux Poztuko zera noski, Joxepa Akiña?
J. Akiña Ara. Zein da poza aundia dezuten, ez uste
nik baño aundiagoa izan go dezutenik
Mai Krux Eta jakiten dezunian zein da
Miel Mai Orduan bai txoratuko zerala
J. Akiña Izan ere ez didazute esan oraindik mundik
nora andregai ori arkitu dezuten
Miel Mai Ara, ezkuetan genukan
Mai Krux Besua luzatu besterik ez
J. Akiña Ez zenuten ba, etxian gordeta eukiko?
Mai Krux Alatsu. Ara, guria izan bagenu bezela
Miel Mai Ara, ez da kontuan eroriko
J. Akiña Nun zegon ba andregai ori?
Miel Mai Zerian.. nun egongo zan... or...Legorre-
tan...edo...
J. Akiña Legorretan?
Miel Mai Ez, ez. Itxasona
J. Akiña E? I...txa...son...
Miel Mai Ez da oraindik konturatu
Mai Krux Itxason bai.
Miel Mai Itxason
Mai Krux Zure alaba, emakumia
Miel Mai Zu ez ziñan gogoratzen ere
J. Akiña Nere alabez ez nintzan ba gogoratuko
Mai Krux Esan nai da, Romualdoren andregaitzako
Miel Mai Orretarako ez ziñala gogoratzen
J. Akiña Gure nexka...
Mai Krux Zure nexkaa bai
J. Akiña Alako pertxenta
Miel Mai Guk biar bezelakua
Mai Krux Orrelakotxia biar genuen
Miel Mai Esan dizut ametz bat
Mai Krux Txoragarria
J. Akiña Alako liraña
Mai Krux Bat, ta potxola, pompoxa ta pinpiriña
J. Akiña Nere alaba gaxua... orra ba...
Miel Mai Ez al zera postutzen?
J. Akiña Orra, ba...
Mai Krux Zer gero?
J. Akiña Ez nuke ba, gaizki artreerik nai baña...
Mai Krux E! Zer gaizki artu gero?
J. Akiña Orra, ba... ez zait iruditzen...

- Miel Mai Zer ez zaizu iruditzen?
 J. Akiña Ez nuke ba asarretzerik nai...
 Mai Krux Baña. Zer esan nai dezu?
 Miel Mai Zer dira keska auek?
 J. Akiña Ez aserretu baña, ez zait iruditzen ego-
 kia gure nexka moñoña, orrelako mutil tra
 ketzarentzat
 Miel Mai Zer; ori ere, ba al degu?
 J. Akiña Ain nexka gaztia, orrelako mutil zarran-
 tzat
 Miel Mai Ta zu al zera mutil trakets orrentzat ~~gix~~
 etxez-etxe andregai billa ibili zerana?
 J. Akiña Berriz ere, nai dezutenian ibiliko natzai-
 ute, baña...
 Mai Krux Zure eskuetan egon ezkerro egiña zegola ta
 J. Akiña Bai, noski; baña, nere alaba pertxenta ez
 daukat erdia eskuetan
 Miel Mai Nun ba?
 J. Akiña Biotzaren barren barrenian
 Mai Krux Danai esaten aien tokian egon ezkerro itxu
 itxuan emango zenula
 J. Akiña Aien tokian bai noski; ez ordia nerian...
 Miel Mai Zuk ere ixcribientia biar aldezu?
 Mai Krux Ez da ori egiten
 Miel Mai Lotsagabekeri bat da
 Mai Krux Zirtsilkeri bat
 J. Akiña Ama naiz!
 Miel Mai Ni, aita!
 Mai Krux Ni, ama!
 J. Akiña Ni, ana!

BOSTGAREN IRUDIA

- Kontxexi Nagusiak bialtzen nau
 Mai Krux Ixo Zer dakarzu?
 Kontxexi Nagusiak bialtzen nau, Bikario jaunarekin
 egon omen da, ta esan dio zuen berririk
 ez duela
 Miel Mai Gure berriak ez jakiteko obiak dira
 Mai Krux Ixildu zaitte bada
 Kontxexi Eta bikario jaunarengana gaur bertan azal-
 tzen ez bazerate, ez dala astirik izango
 ezkontzeko paperak garaiz izateko
 Miel Mai Zertara, juango gera, andregairik ez badegu
 Mai Krux Zeori izango ziflake andregai polita
 J. Akiña Mutil oti zuretzat izan liteken egokiena
 da
 Miel Mai (Besterentzat, e)
 J. Akiña Orrekintxe ezkondu biar dezu
 Kontxexi Ni?

J. Akiña Ori bezelako mutil zintzo, artako, osasun
tsurik ez dezu ifion arkituko

Mai Krux Bata bestiarentzat egiñak bezela zerate
Kontxexi Ni? ori ez bezelako senargaya det nik.
Erdoiztako txistularia... Esango nuke...

Miel Mai Orain ere, andregaiak txistua juaz igez
egin digu

Mai Krux Zuk ere ba aldezu?

J. Akiña Atsegiñekoak sabilzate zuen senargaiare-
kin

Kontxexi Nik bezelako txistulari jatorra duanak,
ez dauka ixilik gordetzeko. Esango nuke...

Miel Mai Txistilaila bada, ezin ixil egon. Egia
Kontxexi Egia dan bezela

Mai Krux Ta guk ezin andregairik arkitu degula ere
bai.

Kontxexi Zer? Andregairik ezin arkitu dezutelako
al zaudete orrela?

Miel Mai Orrela, bai

Mai Krux E degu beintzat baten ere usma-
tzen

Miel Mai Ez da erdi batenik ere

Kontxexi Ez zazutela orrelagorik esan. Emakumia
obeto dago Aguiñako angula baño

Miel Mai Besterentzat izango da. Guretzat ez bein-
tzat

Kontxexi Azkar arkituko nuke nik beñepein, naikua
nuke Paztainpeko Atanaxi'ri esatia...

Mai Krux Ta guri bezela esango lizuke, ezetz.

Kontxexi Edo, Intxaurgoiko Xixili

Mai Krux Ezetz

J. Akiña Nik ezetz esango ez duana arkituko nukeba

Kontxexi Ezetz

IRURAK Azkar gero. Zera... ez zera... A! besteril
ez bada, orra San Pelaio'ko Xalome.

Kontxexi Xa...Lo...me...

J. Akiña Orrek ez du beintzat ezetzik esango

Mai Krux Zanik ere ez nintzan gogoratzen

Miel Mai Orain gauden eran, edozein eltzeko zorian
gaide ba.

Kontxexi Gonak jasten dituana izan ezkerro beintzat
bai

J. Akiña Ori beñepein pozik asko ezkontzeko jarri
ko da.

Mai Krux Baietz esango nuke

Mai Krux Ta gure Tiburtxio gizajua libratuko badeg
edozeñei eldu biarrian arkitzen gera

- Miel Mai Dala Xalome, edo Xalomon, eldu egin biar saio. Askar gero. Ezertarakobetik ez degu
- Mai Krux Bai, baña; nun arkitu orain Xalome?
- J. Akiña Errira jetxia da. Onera netorrela ikusi det. Nai izan ezkerro beriala ekarriko di-zuet
- Miel Mai Zuaz ba tximistak egiten
- J. Akiña Banua ba
- Mai Krux Ta azkar ibili
- Miel Mai Ia, orain, onek ere senaŕgairen bat ote duan. Txistularia edo txorrosgillea edo..
- Kontxexi Txistularia nik. Txistulariak ez daude nai duen guzientzat
- Miel Mai Bai noski. Mutilla txistularia, nexka dan tzaria
- Kontxexi Ta nola ez? Ura asten danian; pipiri...pi
- Miel Mai Bai, orain txistuarekin eta ezkontzian zigorrakin dantzatu aziko zaitu
- Kontxexi Nere senargaiak? Ura dan bezin goxo, ezti laztana...
- Mai Krux Orain bai... eskongaietan, au ere ala zan
- Miel Mai Nik ez nuen txisturik jotzen
- Mai Krux Ezin zenulako
- Miel Mai Ezkonduta berriz, ez det zigorrik erabili
- Mai Krux Ezin dezulako
- Kontxexi Gure etxian ere ez da zigorrik erabiliko baña txistua bai, ezkonduta ere piri...ri senar emastiak dantzan ibiliko gera. Gure etxian beti damboliña
- Mai Krux Ezkondue ezkerro tambolin ori baño, gaztañak erretzekua obia da
- J. Akiña Emen dakarkit nik andregai
- Miel Mai Ia orain bukatzen degu
- Mai Krux Emen al zera?
- Xalome Bai andlia
- Kontxexi Otratz Xalome, Aurria artzen didazu. Pozik egongo zera orain?
- Xalome Bai, baña, ola lotsatu egiten naiz
- Miel Mai E!
- Mai Krux Zer?
- J. Akiña Nola?
- Kontxexi Lotsatu?
- Xalome Bai zela, olixte da ba.
- Miel Mai Baña gure semiarekin ezkondu nai al dezue ala ez?
- Xalome A bai...pozik...pozik
- Kontxexi Bai noski
- J. Akiña Banekian

- Mai Krux Baldin bait ere
Miel Mai Ez degu ba geiago jakin **he**arrik, eta, e orain Mai Krux, ezkongayakin, Bikario jaunarengana juan biar degu. Datorrela Romualdo
- Mai Krux Romualdo!
Miel Mai Romualdo orain etorriko da, ta alkarrekin Bikario jaunarengana juango gera.
- Xalome Bai Jauna
Kontxexi Bikariorengana juatia, ez zera noski
Xalome Ori ez...baña...
- J. Akiña Romualdo ez da ifion ageri
Miel Mai Emakumia goiko gelan dago. Albarkari lo-
karriak jartzen gelditu da
Banua bada. !!Romualdo!!
- J. Akila Guztien berri, naguziari ematera nua
Kontxexi Bai! esaiozu, dana egiña dagola
Miel Mai Ala esango diot. Ta Xalome, zorionak.
Jontxexi Orain bai pozik egongo zerala
- Xalome Bai, oso pozik, oso pozik
J. Akiña Etxia, goikuaz bera jirabiatu det baña
gure mutilla ez da agiri
- Miel Mai Goiko gelan begiratu al dezu?
J. Akiña Ez dago an
Miel Mai Nin dago ba Romualdo?
Kondo Espain okerraren ardandegian
Miel Mai E?
Kondo Beste iru lagunekin an azi da tripakiak j-
jaten. Zurrutian **Bapo**. Aren estarri zulo-
tik zartzen dana..
- Miel Mai (Orain ere beti bezela) Zuazkio eta dago-
na dagon bezela utzi, ta datorrela onera,
aidian gero...
- J. Akiña Beriala esan go diot
Miel Mai Ta ura etorri bitattian, barrura sartu
gaitesen
- Xalome Bai jauna.
Kondo Ori al da emastegai, gain geiñeko ura?
Miel Mai Gañekua edo aspikua, onekin nik ere ix-
tilluak bukatu dizkiat
- Kondo Ori mauka!!!
Miel Mai Mauka edo maukondo, au egiña zioK Kondo.
Kondo Gazterikan mutilla Burutik zoraturik
emplitzen ez bada angregairik ez ta
pasa biarko ditu orra azkenerako
makiña bat keska mutil zarren pesta